

Dále řekl: „S Božím královstvím je to tak, jako když člověk zaseje semeno do země; ať spí či bdí, v noci i ve dne, semeno vzhází a roste, on ani neví jak. Země sama od sebe plodí nejprve stéblo, potom klas, a nakonec zralé obilí v klasu. A když úroda dozraje, hospodář hned pošle srp, protože nastala žeň.“ Mk 4, 26-29

Milí přátelé,

a co když je to ještě jinak. Co když je to s Božím královstvím spíš tak, že člověk ani nic nezasévá a jen čeká, jestli a kdy si k tomu ti lidé sami najdou cestu a on ani neví jak. Co když je to s Božím královstvím spíš tak, že se stále jen na něco čeká a buď to přijde nebo ne. A co když je to s Božím královstvím spíš tak, že na to čekáme právě proto, abychom pak mohli sklízet i výsledky, sklízet, co přišlo a přišlo to samo.

A co když je to celé ještě jinak a nejde ani tak o to, co nebo kdo přijde nebo nepřijde, ale jestli jsme schopni ocenit i to, co máme a když to eventuálně dozraje, tak i sklídit. A zcela záměrně se vyhýbám výkladu toho, co se děje, když člověk něco zaseje, ať už je to semeno do země či něco nebo do něčeho jiného a co se děje s tou zemí, která plodí nejdřív stéblo, potom klas, a nakonec zralé obilí v klasu. A co se stane, když úroda dozraje, protože nastala žeň.

Spíš mě zajímá, jak je to s tím Božím královstvím. Jestli je to opravdu tak, že se stále jen na něco nebo někoho čeká nebo s tím můžeme něco udělat i my sami nebo je to všechno ještě jinak a my s tím nemůžeme dělat vůbec nic. Boží království je totiž když, není to žádná věc, maximálně místo, ale hlavně je to když. Když člověk něco zaseje, když země sama od sebe něco plodí, když úroda dozraje a nastává žeň. Boží království je asi především žeň.

Boží království kupodivu ani není o lidech, ti buď zasévají nebo sklízí, ale mezi tím jako by nebyli. Boží království není o počtech, ale o tom, když tam ti lidé vůbec jsou a jsou vnímaví i k tomu, co se jim tam říká. Boží království je slovo, jako když člověk zaseje slovo, a to vzhází a roste a on ani neví jak. Ale to slovo neplodí země, ale opravdu člověk, který pak už jen sklízí, protože nastala žeň. Boží království je, když sklízíme Boží a zaseté slovo.

Mezi Božími a lidskými slovy je však podstatný rozdíl. Těch Božích slov bychom měli hodně, někdy možná až moc a těch lidských taky, stačí se podívat kolem sebe a těmi slovy se to jen hemží. Žeň však nastává až tehdy, když to slovo i jakoby dozraje, to jest dostane se i tam, kam dříve nemohlo nebo nechtělo a dozraje i v tom smyslu, že jakoby najde i svůj význam a ten se zhodnotí až časem nebo taky ne. Lidské slovo se však zhodnocuje o něco víc.

Význam Božího slova se totiž skutečně zhodnocuje až časem, zatímco význam toho lidského v podstatě hned a tím pádem i víc. Boží slovo je něco, co jednou zazní a pak žije jakoby svým životem, to lidské zaznívá vlastně stále a s měrou někdy až nebývalou. Boží slovo je vázáno jakoby jen na jedno místo, zatímco to lidské tam i tam. Boží slovo je s námi ale jakoby jen na jednom místě, zatímco to lidské je s námi v podstatě pořád. Lidské je víc než Boží.

A přitom by toho lidského i Božího úplně klidně mohlo být i úplně stejně. Stačilo by je jen nějak propojit, dát je nějak dohromady a nějak jakoby způsobit, aby součástí našich životů bylo jakoby oboje. Aby to Boží nepatřilo jen tam, kam i vždycky patřilo, ale mohlo být i jinde, a to lidské se projevovalo jednak tam, kde bychom ho i chtěli, ale i tam, kde bychom ho i potřebovali. Aby se součástí našeho jazyka stalo nejen to lidské, ale právě i to Boží.

Žeň slova však nemusí nastat hned. Ať už toho Božího nebo toho lidského. Každé slovo potřebuje především čas copak, než doputuje i k těm ostatním, ale i k nám samým. I my potřebujeme čas, aby se to slovo stalo i naší součástí a my součástí i toho slova. I já potřebuji čas, abych mohl říct vše, co si myslím a nemusel si to nechávat jen pro sebe. Až pak může i něco přijít, ať už je to i nějaký čin, nějaká akce nebo i něco víc než jen to Boží slovo.

Ale právě i něco hluboce lidského. Měl jsem nad tím už spoustu nocí plných přemýšlení a přibývá i poměrně závažných rozhovorů, proč na některých místech nejde dělat nic jiného než právě a jen to Boží slovo a někdy ani to ne. Ono se řekne jídlo a pití, táborák a buřty a především společenství, ale musím sebekriticky přiznat, že mi v tom docela pomohl rozhovor s kolegyní z Jimramova, která mě už trochu zná a řekla mi jednu důležitou věc.

Pro tebe je to vlastně utrpení a ty navíc trpíš poměrně dobrovolně, že si s těmi lidmi jakoby nemáš moc co říct, každý žijete trochu v jiném světě, ty mezi knihami a oni zase někde jinde a těžko najdete něco, co tě s nimi bude jakoby spojovat. Jen je divný, že už to trvá tak dlouho, a že jste se jako by nikam moc neposunuli a že tam jakoby nemůžeš ani nic říct, dělat by asi bylo co, ale na nějaké slovo je to asi ještě opravdu moc brzy a ty to dobře víš.

Přitom je to strašně zvláštní. Takových myšlenek a žádné uplatnění. Tolik příležitostí, a tak málo prostoru. A nikdo neví proč. A fakt nad tím dumám ve dne v noci, copak, proč tu nejde dělat nic jiného než bohoslužby, což je možná ještě ten menší problém, ale proč jakoby ani při těch bohoslužbách nejde nic říct. V tomhle je i ten farářský život možná i tak děsně složitý, že i jemu chybí nějaká hlubší reflexe, nějaké hlubší zamyšlení nad celým stavem.

A možná už ani nejde jen o čas, ten nemáme nikdo, a to ani na vlastní život, natož ještě na něco jiného, možná jde jen o jakousi otevřenost něčemu novému, novým myšlenkám, jinému názoru, novému pochopení naší vlastní skutečnosti. Jde o úplně zásadní otevřenost tomu, co přichází zvenčí a co jakoby není jen na nás. A co nás nemusí jen ohrožovat, ale třeba i těšit. Jenže my, a nejen já se stále něčeho bojíme a nikdo neví proč. Bojíme se citů.

Nebojíme se projevit své emoce, těch je tu ostatně víc než dost, bojíme se projevit své city. Emoce je přitom to, co právě přichází jakoby odjinud, zatímco city jsou jakoby přímo v nás samých a v tom je i jejich největší problém. Že je jakoby nejde moc dávat najevo, protože jsou přímo v nás, zatímco emoce dáváme najevo celkem snadno, protože jednoduše nejsou naše. Nebo jsou, ale získáváme je napořád zvenčí, city jsou naše a jen naše.

Ani ta nějaká hlubší reflexe není jen o hledání viníka, to je naopak velice jednoduché, vždycky za všechno může farář, kdo jiný, ta hlubší reflexe je právě v tom, že nevíme, že si přiznáme, že taky něco nevíme. Ta hlubší reflexe je v tom, že to není jen o faráři, ale i o nějakém celku a také a možná hlavně i o naší víře, pro jistotu tentokrát vynechám naději a lásku, té je tu celkem dost, ale právě o celku, který zahrnuje i naši víru a asi nejen ji.

Ale možná je ta nějaká hlubší reflexe i v tom i v našem vlastním přemýšlení. Ono mít o čem přemýšlet byl kdysi nápad mé babičky, která vždycky všechny nabádala právě k nějaké reflexi, právě k nějakému přemýšlení, jenže ani ty výsledky nebyly kdovíjaké. Tady spíš jde o ten proces ani ne o to, co z toho pak vyjde, ale jak i o těch věcech přemýšlíme. Jakože třeba ani není tak důležité, k čemu to pak je, ale co nám to mělo říct i o nás samých.

Tak daleko však ještě opravdu nejsme. A jen tak ani nebudeme. Zcela bezpečně zatím víme jen to, že je to všechno o faráři jakožto nejen duchovnímu, ale i jinému správci našich sborů.